

Azokban a városokban, illetve azon járási székhelyeken, ahol központi könyvtár által nem kívánunk felsőfokú ellátást biztosítani, a központi könyvtárra nézve is a táblázatokban megadott normákat vesszük alapul.

Ha a város területén valamely szakszervezeti könyvtár területi feladatot vállal, akkor azt is figyelembe kell venni az ellátási rendszer kialakításakor.

A szakszervezeti könyvtárak alapterületének számítási alapja; — minthogy általában nem lakóterületet látnak el, hanem valamely üzemet vagy intézményt — a várható olvasótábor, amely a foglalkoztatottak teljes létszámának 30—40%-a. Ki kell tehát számítani a várható olvasólétszámot, és annak alapján kell megállapítani, hogy a kérdéses könyvtár melyik kategóriába tartozik, és ennek alapulvételével kell megszabni a szükséges alapterületet. Ha a könyvtár nem lát el területi feladatot és helybenolvasásra sem tud berendezkedni, hanem csak kölcsönzésre, akkor szükséges alapterületét az elhelyezendő állomány alapján számítjuk ki. Ez esetben 100, legfeljebb 120 kötetre számítunk 1 m²-t.

Ha a szakszervezeti könyvtár területi feladatot is ellát, akkor a következőket kell figyelembe vennünk: Az ellátandó lakóterület lakosság száma alapján kiszámítjuk, mennyi lesz a várható olvasólétszám, s ha a könyvtár emellett üzemi feladatot is betölt, az üzem létszáma alapján kiszámítjuk mekkora lesz a könyvtár üzemi olvasótábor. (Vigyázzunk azonban arra, hogy az üzemi olvasótáborból vonjuk le azoknak számát, akik a lakóterületen élnek.) A területről és az üzemből várt olvasólétszám összege lesz az a szám, amelynek alapján megkeressük a táblázatból az alkalmazandó normát.

Sallai István

Tanácskozás a könyvtárak helyismereti munkájáról

A helyismereti tevékenység időszerű kérdéseiről konferenciát rendezett *Szombathelyen* a Könyvtártudományi és Módszertani Központ. A megbeszélésen a megyei könyvtárak helyismereti szakreferensein kívül részt vettek az Országos Széchényi Könyvtár képviselői is.

Fogarassy Miklós vitaindító előadásában megállapította, hogy a helytörténet, helyismeret, honismeret szóhasználat közül a könyvtárak ilyen fajta tevékenységére leginkább a *helyismeret* kifejezés találó. A fejlődés a történetkutatástól és a honismereti mozgalomtól elkülönülve a *szociológiai dokumentáció* felé mutat és jellemzője a periodika-centrikusság. A megyei könyvtárak legigényesebb helyismereti kiadványai a sajtóbibliográfiák. Az eddigi módszertanilag, szerkesztési és kiadási elveikben, továbbá színvonalukban egységesek. Ha a többi is hasonló lesz, akkor a sorozat szinte kumulálható.

A helyismereti repertóriumok munkálataiban kedvező tapasztalatokat hozott a *Szegedi Egyetemi Könyvtárban* szervezett munkaközösség. Gazdaságosság, gyorsaság, átlagon felüli teljesítmény jellemezte munkáját, amelyet érdemes lesz folytatni és fejleszteni. A megyei könyvtárak helyismereti tevékenységében egymás mellett van a legigényesebb állománygyarapítás, a bibliográfiai munka és a tájékoztatás. Ez a részterület tehát *át-hatja és kedvezően befolyásolja az egész könyvtári tevékenységet*.

Berza László szerint az a legfontosabb feladat, hogy tisztességes alapokra fektessük a gyűjteményeket. Minden egyéb csak ezután jöhet. Nagyon meggondolt, átfogó kiadványterveket kell készítenünk, hogy a megjelenő kiadványok részei lehessenek a retrospektív bibliográfiának. A központi feldolgozás megszervezése szinte nélkülözhetetlen.

Lisztes László annak a véleményének adott kifejezést, hogy a légrégebb most kedvezőbb a könyvtári helyismereti munkára, mint korábban volt.

A konferencia élénk eszmecsere után *ajánlásokat* fogadott el. Ezek egyik csoportja az Országos Széchényi Könyvtár hírlaptárának, a Magyar Nemzeti Bibliográfiának, a Magyar Folyóiratok Repertóriumának helyismereti munkát segítő tevékenységére vonatkozik, másik része szükségesnek tartja terv kidolgozását a repertorizáló munkaközösség megszervezésére. Szorgalmazta a konferencia a sajtóbibliográfiai sorozatának teljessé tételét is. Több megyei könyvtár tapasztalatai azt bizonyítják, hogy egy szakreferenssel nem oldható meg a helyismereti könyvtári munka, ezt célszerű a feldolgozó csoportra építeni.

A résztvevők megtekintették a *Berzsenyi Dániel Megyei Könyvtár* helyismereti gyűjteményét és az azt kitűnően feltáró apparátust. Elismerésüket fejezték ki a mennyiségileg és minőségileg egyaránt kiváló munkáért, a jól szervezett szolgáltatásokért.